

Warszawa, dnia 11 września 2023 r.

Poz. 980

**UCHWAŁA NR 108/2023
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 28 sierpnia 2023 r.

w sprawie regulaminów okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz referendum ogólnokrajowego zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Na podstawie art. 160 § 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) oraz art. 11 ust. 2 pkt 5 w związku z art. 90 ust. 1 pkt 2 i art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 851 oraz z 2023 r. poz. 497 i 1628) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się regulaminy okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz referendum ogólnokrajowego zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., stanowiące załączniki nr 1 i 2 do uchwały.

§ 2. W wyborach i referendum ogólnokrajowym, o których mowa w § 1, nie stosuje się przepisów uchwały nr 139/2019 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 22 sierpnia 2019 r. w sprawie regulaminów okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. poz. 813) oraz przepisów uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 6 lipca 2015 r. w sprawie regulaminu obwodowych komisji do spraw referendum powołanych do przeprowadzenia referendum ogólnokrajowego (M.P. poz. 631).

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *S. Marciniak*

Załączniki do uchwały nr 108/2023 Państwowej Komisji
Wyborczej z dnia 28 sierpnia 2023 r. (M.P. poz. 980)

Załącznik nr 1

REGULAMIN OKRĘGOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH POWOŁANYCH DO PRZEPROWADZENIA WYBORÓW DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ORAZ REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWEGO ZARZĄDZONYCH NA DZIEŃ 15 PAŹDZIERNIKA 2023 R.

§ 1. Okręgowa komisja wyborcza, zwana dalej „komisją”, wykonuje swoje zadania określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497), zwanej dalej „Kodeksem wyborczym”, oraz zadania komisarzy wyborczych określone w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 851 oraz z 2023 r. poz. 497 i 1628), zwanej dalej „ustawą o referendum”, stosując wytyczne i wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej.

§ 2. Komisja rozstrzyga w sprawach należących do jej właściwości w obecności co najmniej połowy swojego składu, w tym przewodniczącego komisji lub jednego z jego zastępców.

§ 3. Komisja może przydzielić do wykonania określone czynności, wynikające z jej zadań, przewodniczącemu, zastępcom przewodniczącego, członkom komisji, sekretarzowi komisji.

§ 4. 1. Na pierwszym posiedzeniu, które z upoważnienia Państwowej Komisji Wyborczej organizuje dyrektor właściwej miejscowo dla siedziby komisji delegatury Krajowego Biura Wyborczego, komisja:

- 1) wybiera I i II zastępcę przewodniczącego;
- 2) omawia zadania i ustala tryb swojej pracy oraz obowiązki i uprawnienia osób wchodzących w jej skład;
- 3) ustala sposób niezwłocznego podania do publicznej wiadomości informacji o swoim składzie, siedzibie i pełnionych dyżurach;
- 4) ustala działania związane z przyjmowaniem do zarejestrowania zgłoszeń list kandydatów na posłów oraz kandydatów na senatorów, a także sposób podania do publicznej wiadomości informacji o tym.

2. Komisja wybiera przewodniczącego komisji, jeśli funkcji tej nie może pełnić komisarz wyborczy. W takim przypadku do czasu wyboru przewodniczącego pierwszemu posiedzeniu komisji przewodniczy najstarszy wiekiem członek komisji.

3. Komisja powołuje pełnomocników do wypełniania zadań wyborczych, określając ich zakres.

§ 5. 1. Pracami komisji kieruje przewodniczący, który w szczególności:

- 1) czuwa nad wykonywaniem zadań komisji;
- 2) reprezentuje komisję na zewnątrz;
- 3) ustala projekt porządku obrad komisji, zwołuje jej posiedzenia i im przewodniczy;
- 4) podpisuje w imieniu komisji uchwały podjęte na posiedzeniach, w których uczestniczył, oraz pisma związane z działalnością komisji, z zastrzeżeniem spraw wymienionych w § 11;
- 5) zleca wykonanie, w zakresie swojej właściwości, określonych zadań obsługującej komisję delegaturze Krajowego Biura Wyborczego, a w razie potrzeby również delegaturom Krajowego Biura Wyborczego wyznaczonym przez Szefa Krajowego Biura Wyborczego na delegatury wspomagające delegaturę obsługującą komisję.

2. W razie nieobecności przewodniczącego komisji jego obowiązki pełni I zastępca przewodniczącego, a w razie również jego nieobecności – II zastępca przewodniczącego.

§ 6. Do zadań sekretarza komisji należy:

- 1) zapewnienie obsługi organizacyjnej komisji;
- 2) przygotowywanie i przedstawianie komisji, po uzgodnieniu z jej przewodniczącym, projektów uchwał, rozstrzygnięć oraz innych materiałów będących przedmiotem posiedzeń;
- 3) podejmowanie współdziałania z wojewodą, organami jednostek samorządu terytorialnego i urzędnikami wyborczymi oraz konsulami i kapitanami statków – dla prawidłowego przebiegu prac przygotowawczych do wyborów;
- 4) wykonywanie innych zadań zleconych przez komisję.

§ 7. 1. Członkowie komisji mają obowiązek uczestniczenia w posiedzeniach i innych pracach komisji.

2. W razie niemożności wzięcia udziału w pracach komisji jej członek jest obowiązany powiadomić o tym, w miarę możliwości jeszcze przed posiedzeniem, przewodniczącego lub sekretarza komisji.

§ 8. 1. Uchwały komisji zapadają większością głosów w głosowaniu jawnym. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego posiedzenia.

2. Wybory przewodniczącego komisji, w przypadku o którym mowa w § 4 ust. 2, i zastępców przewodniczącego komisji odbywają się w głosowaniu jawnym, chyba że członek komisji zażąda głosowania tajnego. W razie równej liczby głosów ponawia się głosowanie.

§ 9. W posiedzeniach mogą uczestniczyć osoby zaproszone przez przewodniczącego komisji.

§ 10. 1. Z posiedzenia komisji sporządza się protokół, w którym podaje się:

- 1) porządek obrad;
- 2) imiona i nazwiska uczestników;
- 3) zwięzłą treść wystąpień;
- 4) podjęte rozstrzygnięcia i ustalenia.

2. Do protokołu dołącza się podjęte uchwały.

3. Uchwały komisji podpisuje przewodniczący posiedzenia, z zastrzeżeniem § 11.

4. Protokół podpisują przewodniczący posiedzenia i sekretarz komisji.

§ 11. Wszyscy członkowie komisji obecni na posiedzeniu podpisują:

- 1) uchwały podjęte w sprawach:
  - a) wady zgłoszenia i odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów lub kandydata na senatora z powodu nieusunięcia wady zgłoszenia (art. 215 § 3 i 5 Kodeksu wyborczego),
  - b) wezwania do uzupełnienia wykazu podpisów (art. 216 § 1 Kodeksu wyborczego),
  - c) odmowy rejestracji kandydata na posła lub kandydata na senatora z powodu nieposiadania prawa wybieralności (art. 215 § 4 Kodeksu wyborczego),
  - d) odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów lub kandydata na senatora z powodu niezyskania ustawowo wymaganego poparcia wyborców (art. 216 § 2, art. 217 § 2 Kodeksu wyborczego),
  - e) przyznania numerów zarejestrowanym listom kandydatów na posłów (art. 220 § 1 Kodeksu wyborczego),
  - f) skreślenia kandydata z zarejestrowanej listy kandydatów na posłów, uzupełnienia listy kandydatów na posłów oraz unieważnienia rejestracji listy lub skreślenia kandydata na senatora (art. 222 § 1, 3 i 4 Kodeksu wyborczego);
- 2) protokoły rejestracji list kandydatów na posłów (art. 215 § 1 Kodeksu wyborczego);
- 3) protokół wyników głosowania w okręgu wyborczym (art. 230 § 1 Kodeksu wyborczego);
- 4) protokół wyborów posłów w okręgu wyborczym (art. 234 § 1 Kodeksu wyborczego);
- 5) protokół wyników głosowania i wyników wyborów senatora w okręgu wyborczym (art. 272 § 1 Kodeksu wyborczego);
- 6) protokół głosowania w referendum ogólnokrajowym na obszarze właściwości komisji (art. 28 ust. 2 w związku z art. 90 ust. 1 pkt 2 ustawy o referendum).

§ 12. Uchwały komisji i protokoły, o których mowa w § 11, oraz – stosownie do decyzji przewodniczącego komisji – inne wydawane przez komisję dokumenty opatrywane są pieczęcią komisji.

§ 13. Komisja, sprawując nadzór nad przestrzeganiem prawa wyborczego na obszarze okręgu wyborczego, m.in.:

- 1) występuje do właściwego komisarza wyborczego o uchylenie uchwał obwodowych komisji wyborczych podjętych z naruszeniem prawa lub niezgodnie z wytycznymi Państwowej Komisji Wyborczej;
- 2) rozpatruje skargi na działalność obwodowych komisji wyborczych, występuje o usunięcie stwierdzonych uchybień oraz zawiadamia pisemnie skarżącego o rozstrzygnięciu i czynnościach podjętych w związku ze skargą.

§ 14. W przypadku konieczności zmiany w składzie komisji przewodniczący komisji niezwłocznie powiadamia o tym Państwową Komisję Wyborczą.

**REGULAMIN OBWODOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH POWOŁANYCH DO PRZEPROWADZENIA
WYBORÓW DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I DO SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ORAZ REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWEGO ZARZĄDZONYCH NA DZIEŃ 15 PAŹDZIERNIKA 2023 R.**

§ 1. Obwodowa komisja wyborcza, zwana dalej „komisją”, wykonuje swoje zadania określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497), zwanej dalej „Kodeksem wyborczym”, oraz w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 851 oraz z 2023 r. poz. 497 i 1628), zwanej dalej „ustawą o referendum”, stosując się do wytycznych i innych uchwał oraz wyjaśnień Państwowej Komisji Wyborczej. W razie wątpliwości komisja może zwracać się do okręgowej komisji wyborczej.

§ 2. 1. Pracami komisji kieruje, zwołuje jej posiedzenia i im przewodniczy przewodniczący komisji.

2. W razie nieobecności przewodniczącego jego obowiązki pełni zastępca przewodniczącego komisji.

§ 3. 1. Komisja niezwłocznie po jej powołaniu zbiera się na pierwszym posiedzeniu, które zwołuje:

- 1) komisarz wyborczy w obwodach utworzonych w kraju, a organizuje urzędnik wyborczy przy pomocy właściwego urzędu gminy;
- 2) konsul w obwodach utworzonych za granicą;
- 3) kapitan statku w obwodach utworzonych na polskich statkach morskich.

2. Na pierwszym posiedzeniu komisja:

- 1) wybiera ze swego składu przewodniczącego komisji oraz jego zastępcę;
- 2) omawia swoje zadania i tryb pracy, a także obowiązki i uprawnienia osób wchodzących w jej skład;
- 3) ustala zadania do dnia wyborów, w tym związane z przygotowaniem pakietów wyborczych, przygotowaniem lokalu wyborczego, odbiorem i zabezpieczeniem kart do głosowania i nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille’a, formularzy protokołów, spisu wyborców, pieczęci komisji, obwieszczeń i innych materiałów.

3. Wybór przewodniczącego komisji i oddzielnie jego zastępcy odbywa się w głosowaniu jawnym, chyba że członek komisji zażąda przeprowadzenia głosowania tajnego. W razie równej liczby głosów ponawia się głosowanie.

4. Do czasu wyboru przewodniczącego pierwszemu posiedzeniu komisji przewodniczy najstarszy wiekiem członek komisji uczestniczący w posiedzeniu.

5. Komisja zapoznaje się z wytycznymi i innymi uchwałami oraz wyjaśnieniami Państwowej Komisji Wyborczej dotyczącymi przeprowadzenia głosowania i ustalenia jego wyników oraz na tej podstawie sporządza plan pracy.

§ 4. 1. Komisja podejmuje rozstrzygnięcia w obecności co najmniej połowy swego składu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Od chwili rozpoczęcia głosowania aż do jego zakończenia w lokalu wyborczym muszą być równocześnie obecni członkowie komisji w liczbie stanowiącej co najmniej 1/2 jej pełnego składu, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca. Po zakończeniu głosowania wszystkie czynności komisji wykonywane są wspólnie przez członków komisji w obecności co najmniej 2/3 jej pełnego składu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy.

3. Rozstrzygnięcia komisji mogą mieć formę odrębnych uchwał bądź wpisów do protokołu.

4. Uchwały podpisuje przewodniczący posiedzenia.

§ 5. Komisja podejmuje rozstrzygnięcia większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

§ 6. 1. Z posiedzenia komisji sporządza się protokół, w którym podaje się:

- 1) porządek obrad;
- 2) imiona i nazwiska uczestników;
- 3) podjęte rozstrzygnięcia i ustalenia.

2. Do protokołu dołącza się podjęte uchwały.

3. Protokół podpisuje przewodniczący posiedzenia.

§ 7. 1. Protokół głosowania w obwodzie oraz kopie protokołu głosowania w obwodzie podpisują wszystkie osoby wchodzące w skład komisji, obecne przy ich sporządzaniu.

2. Uchwały komisji lub zarządzenia jej przewodniczącego, dotyczące przebiegu głosowania bądź ustalenia jego wyników, wpisuje się do protokołu głosowania w obwodzie. W razie braku miejsca na formularzu protokołu dołącza się je jako załączniki do protokołu.

3. Uchwały, protokoły głosowania i inne dokumenty komisji oraz wydawane karty do głosowania opatrywane są pieczęcią komisji.

§ 8. Komisja udziela informacji o wykonywaniu swoich zadań i udostępnia dokumentację członkom Państwowej Komisji Wyborczej i okręgowej komisji wyborczej oraz osobom przez nie upoważnionym.

§ 9. 1. Członkowie komisji mają obowiązek uczestniczenia w szkoleniach oraz posiedzeniach i innych pracach komisji, w szczególności w przeprowadzeniu głosowania i ustaleniu jego wyników.

2. W razie niemożności wzięcia udziału w pracach komisji, zwłaszcza w dniu wyborów, członek komisji powinien jak najwcześniej zawiadomić o tym przewodniczącego komisji.

§ 10. Komisja współdziała w wykonywaniu swoich zadań z urzędnikiem wyborczym oraz odpowiednio z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), konsulem bądź kapitanem statku, w szczególności w zakresie:

- 1) przygotowania i wyposażenia lokalu wyborczego do głosowania;
- 2) odbioru i zabezpieczenia kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a, formularzy protokołu, spisu wyborców, pieczęci komisji, obwieszczeń i innych materiałów wyborczych;
- 3) przekazania protokołów głosowania w obwodzie do okręgowej komisji wyborczej;
- 4) zapewnienia środków łączności i transportu oraz pomocy niezbędnej do pracy komisji.

§ 11. W przypadku konieczności dokonania zmiany w składzie komisji w obwodzie głosowania utworzonym w kraju jej przewodniczący niezwłocznie powiadamia o tym komisarza wyborczego za pośrednictwem urzędnika wyborczego, a gdy nie jest to możliwe – bezpośrednio. W obwodzie głosowania utworzonym za granicą i na polskim statku morskim przewodniczący komisji powiadamia odpowiednio konsula bądź kapitana statku.

§ 12. W przypadku konieczności dokonania zmiany przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego komisji przepis § 3 ust. 3 stosuje się odpowiednio.